

УТВЪРЖДАВАМ:

ВИКТОР СТОЙЧЕВ
*Областен управител на
област Ловеч*

ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА
НА ОБЛАСТ ЛОВЕЧ
ЗА 2022 ГОДИНА

Февруари 2022

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	<i>Въведение. Анализ на предизвикателствата пред младежта в област Ловеч</i>	3 стр.
1.1	<i>Насърчаване на икономическа активност и кариерно развитие на младите хора</i>	4 стр.
1.2	<i>Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги</i>	13 стр.
1.3	<i>Насърчаване на здравословния начин на живот</i>	14 стр.
1.4	<i>Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение</i>	15 стр.
1.5	<i>Развитие на младежко доброволчество</i>	17 стр.
1.6	<i>Повишаване на гражданската активност на младите хора</i>	17 стр.
1.7	<i>Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони</i>	20 стр.
1.8	<i>Развитие на межкултурния и международния диалог</i>	21 стр.
1.9	<i>Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността</i>	22 стр.
2.	<i>Приоритети и специфични цели за провеждане на политика за младежта и мерки за постигането им</i>	24 стр.
3.	<i>Предвиждане на дейности, които да допринасят за постигане на целите на общинските, областните и националната стратегия за младежта</i>	27 стр.
4.	<i>Организация и координация на дейностите за постигане на целите</i>	40 стр.
5.	<i>Действия по наблюдение, оценка и актуализация на областния план за младежта</i>	41 стр.
6.	<i>Осигуряване на информация и публичност на плана</i>	41 стр.

ВЪВЕДЕНИЕ

Областният план за младежта на област Ловеч е изготвен следвайки стратегическите цели, заложи в Национална стратегия за младежта (2010-2020), като определените приоритети на областно ниво, са обвързани с насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора, подобряване на достъпа до информация и качествени услуги, насърчаване на здравословния начин на живот, превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение, развитие на младежкото доброволчество, повишаване на гражданската активност, развитие на младите хора в малките населени места и селските райони, развитие на межкултурния и международен диалог и повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността. Целите на националния стратегически документ се изпълняват от всички ресорни държавни институции в страната, чиято дейност има отражение върху живота на младите хора в страната, както и от общините в България, на принципа на междусекторното сътрудничество, многосекторния подход и съвместното управление с младите хора в страната.

Специална отговорност и ключова роля по отношение на изпълнението на стратегията имат местните власти, чиято активност трябва да осигури по-висока степен на чуваемост към гласа на младите хора и техните нужди. Основните предизвикателства пред управлението на младежката политика в страната са свързани с:

- необходимост от по-тясно сътрудничество между различните секторни държавни органи в планирането, изпълнението и оценката на политиките за младежта на централно и областно ниво;
- активно включване на общините в планирането и реализирането на политиките за младите хора;
- активизиране участието на младите хора в обществения и икономическия живот;
- приобщаването на младите хора в процеса на управлението на местно, областно и национално ниво.

Областният план за младежта на област Ловеч е изготвен на база на общинските планове за действие на 8-те общини и включва идеите и визията на общините за преодоляване на предизвикателствата и начините за решаване на проблемите на младежите с цел подобряване на настоящата ситуация и наредени мерки, насърчаващи реализирането на младежките дейности на местно ниво.

Областният план за младежта на област Ловеч е ориентиран към изграждане и реализиране на единна, последователна и устойчива младежка политика.

1.1 Насърчаване на икономическа активност и кариерноторазвитие на младите хора

➤ Достъп до образование

Доброто образование е важно условие за личната реализация на младите хора, за пълноценното им участие в обществения живот, както и за повишаване благосъстоянието на цялото общество. Пред образователната система в България стоят два големи проблема. Първият проблем е свързан с ранното отпадане от образователната система на ученици, а вторият – с невъзможността за реализиране на пазара на труда в България, на високообразовани млади специалисти и оттук с мотивацията им да търсят професионална реализация извън страната.

През последните години се забелязва тенденция към увеличаване на дела на младите хора, завършили средно образование. Причината за това са както мерките за задържане и намаляване броя на отпадналите от училище младежи, така и прилагането на различни форми за придобиване на образование и квалификация от млади хора, прекъснали обучението си.

От 2017 г. на територията на областта се работи по изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, съгласно Решение № 373/05.07.2017 г. на Министерски съвет. Общо за област Ловеч броят на направените обходи от началото на учебната година до декември 2021 г. е 1484 адреса. По общини е както следва: Априлци – 8, Летница – 234, Ловеч – 318, Луковит – 501, Тетевен – 110, Троян – 144, Угърчин – 27, Ябланица – 142. От тях, броят обходени адреси на приоритетните 5, 6 и 7- годишни деца за област Ловеч са 640, а по общини: Априлци – 6, Летница – 112, Ловеч – 187, Луковит – 189, Тетевен – 34, Троян – 38, Угърчин – 22, Ябланица – 52. Броят обработени деца/ученици, които са фигурирали във филтър „в чужбина“ е актуализиран, като общият брой за област Ловеч е 660 деца, а по общини: Априлци – 10, Летница – 205, Ловеч – 113, Луковит – 156, Тетевен – 83, Троян – 39, Угърчин – 27, Ябланица – 27. Обработени протоколи за физическо посещение на адрес в ИСРМ от 15.05.2021 г. до момента за цялата област Ловеч е 1315, а по общини: Априлци – 8, Летница – 234, Ловеч – 269, Луковит – 396, Тетевен – 103, Троян – 144, Угърчин – 22, Ябланица – 139. След обходи 138 са записаните ученици/деца в област Ловеч, а по общини както следва: Априлци – 0, Летница – 18, Ловеч – 27, Луковит – 65, Тетевен – 7, Троян – 1, Угърчин – 6, Ябланица – 14.

Дейността на екипите за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (екипи за обхват) ще продължи и през 2022 година.

На територията на област Ловеч през учебна 2020 - 2021 година функционират:

- 32 детски градини;
- 55 училища;

- 4 Центъра за подкрепа за личностно развитие;
- 1 Центъра за социална образователна подкрепа;
- 1 Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование

От тях:

- Начални училища – 6;
- Основни училища – 26;
- Средни училища – 12;
- Профилирани гимназии – 2;
- Професионални гимназии – 7;
- Национално училище по приложни изкуства – 1;
- Обединени училища – 1.

Според начина на финансиране институциите се разделят на:

- Държавни - 7 училища, РЦПППО, ЦСОП;
- Общински - 47 училища, 32 детски градини и 4 център за подкрепа за личностно развитие;
- Частни – 1 ЧНУ „Св. Седмочисленици“.

С утвърден авторитет и национално признание се ползват: ПЕГ „Екзарх Йосиф I” – Ловеч, НУПИ „Проф. Венко Колев“ – Троян, ППМГ – Ловеч, Национална професионална гимназия по ветеринарна медицина. Съобразно нуждите на региона се утвърждават и други средни училища, в които се обучават специалисти по туризъм (Априлци), планински водачи (с. Черни Осъм) и др.

Поради наличието само на едно висше учебно заведение в областта

„Технически колеж – Ловеч“, след 19 годишна възраст, завършвайки средно образование заминават за други градове с цел продължаване на образованието си. От тях много малка част се завръщат в областта след завършване на висшето си образование.

В гр. Троян се намира Институт по Планинско животновъдство и земеделие. Това е единственото звено в системата на Селскостопанската академия, което е оторизирано за комплексно решаване на въпросите, касаещи селското стопанство в планинските и предпланински райони на страната.

Фондация „Телерик Академия“ продължава своите обучения на територията на общините Ловеч и Луковит. Обученията се организират в партньорство с Областна администрация Ловеч и имат за цел да подготвят учениците от региона за дигиталното настояще и да надградят компютърните им умения и познания. Те са насочени към деца от 4-7 клас и 8-12 клас. Програмите на Академията по интересен и достъпен начин запознават учениците с различни аспекти на програмирането и дигиталните науки.

В област Ловеч са осигурени условия за осъществяване на задължително предучилищно образование на 4, 5 и 6-годишните деца в съответствие с

изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищно образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечно осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие. С решение на Общински съвет – Ловеч, считано от 01.01.2021 г. е въведена задължителна предучилищна подготовка на 4-годишните деца.

В община Летница функционира едно средно училище „Бачо Киро“ в гр. Летница и една детска градина – ДГ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница. От 2000 г. в учебното заведение е открита професионална паралелка „Производство на кулинарни изделия и напитки“ с професия „Готвач“.

На територията на община Луковит функционират две средни училища, които се намират в града – общински център и едно обединено училище в с. Дерманци. Има и четири основни училища. За да получат средно образование учениците от малките населени места е необходимо да пътуват 20 – 25 км и повечето завършват образованието си до 10 клас. Поради големия процент ученици с образователни затруднения – ниски нива на грамотност, предвид факта, че българският език за тях не е майчин и ранните бракове сред учениците, се наблюдава спад на качеството на образование в училищата. Дори да посещават училище до 12 клас, голям процент от учениците не могат да положат успешно ДЗИ – т.е. налице е ниско предметно знание. В Луковит предстои въвеждане на дуална форма обучение в двете средни училища, с цел разширяване възможностите за придобиване на средно образование, чрез обучение и работа.

На територията на община Тетевен функционират 12 училища: едно средно училище СУ „Георги Бенковски“ – гр. Тетевен, две професионални гимназии – НПГГСД „Сава Младенов“ – гр. Тетевен и ПГ по СЕУ – гр. Тетевен, две начални училища - НУ „Хаджи Генчо“ в гр. Тетевен и НУ „Любен Каравелов“ в с. Бабинци и седем основни училища в селата на общината. Друга образователна институция е Център за подкрепа за личностно развитие – Тетевен, където се обучават безплатно 145 деца, ученици от 8 до 18-годишна възраст в 10 групи в направления: „Наука“, „Изкуство“ и „Спорт“.

В община Ябланица има едно средно училище – СУ „Васил Левски“ – гр. Ябланица, където има професионални паралелки по следните специалности: професия – „Ресторантьор“ специалност „Производство и обслужване в заведенията за хранене и развлечения“ – за 9 – 12 клас, професия „Техник, технолог в хранително-вкусовата промишленост“ специалност „Производство на хляб, хлебни и сладкарски изделия“ - за 8 клас и професия „Техник по транспортна техника“, специалност „Автотранспортна техника“ – за 8 – 12 клас. След завършването им обаче младежите нямат реализация или тя е в единични случаи.

Независимо дали ще изберат да се занимават с програмиране или ще се развиват в друга област, учениците трябва да могат да използват дигиталните технологии, за да са конкурентноспособни на пазара на труда.

Специални усилия трябва да бъдат положени за развиване и разширяване на възможностите за учене през целия живот. Друго основно предизвикателство е обвързването на изискванията на пазара на труда с обучението на квалифицираните специалисти, които имат не само професионална, но и общообразователна подготовка.

➤ **Заетост**

РАВНИЩЕ НА БЕЗРАБОТИЦА, ПРЕДЛАГАНЕ И ТЪРСЕНЕ НА ТРУДОВИЯ ПАЗАР ПО ОБЛАСТИ

към 31.12.2021 г.

Област	Регистрирани безработни		Постъпили на работа през месеца	Безработни до 29 г., вкл.	Безработни с регистрация над 1 г.	Свободни работни места		Равнище на безработица	
	Декември 2021г.	Прираст спрямо Ноември 2021г.				Заявени през месеца	Безработни за едно работно място	Декември 2021г.	Прираст спрямо Ноември 2021г.
	(брой)	(брой)	(брой)	(брой)	(брой)	(брой)	(брой)	(%)	(пункта)
За страната	157 283	-964	14 167	17 041	37 629	10 873	5	4,8	0,0
Ловеч	4 143	39	281	454	1 438	168	8	7,4	0,1

Регистрирани безработни лица в бюрата по труда до 24 години

към
31.12.2021

ОБЛАСТ	МЪЖЕ И ЖЕНИ - ОБЩО					
	ВСИЧКО	ВИСШЕ	СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ	В Т.Ч. СРЕДНО ПРОФЕСИОНАЛНО	ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ	НАЧАЛНО И ПО-НИСКО ОБРАЗОВАНИЕ
за страната	6 992	467	3 558	1 708	1 532	1 435
Ловеч	173	6	84	43	60	23

Регистрирани безработни лица в бюрата по труда до 29 години

към
31.12.2021

ОБЛАСТ	МЪЖЕ И ЖЕНИ - ОБЩО					
	ВСИЧКО	ВИСШЕ	СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ	В Т.Ч. СРЕДНО ПРОФЕСИОНАЛНО	ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ	НАЧАЛНО И ПО-НИСКО ОБРАЗОВАНИЕ

за страната	17 041	2 521	7 967	4 049	3 106	3 447
Ловеч	454	48	212	102	109	85

Регистрирани безработни лица в бюрата по труда до 24 години

**към
31.12.
2021**

ОБЛАСТ	МЪЖЕ И ЖЕНИ - ОБЩО											
	ВСИЧКО	РАБОТНИЧЕСКА ПРОФЕСИЯ	СПЕЦИАЛИСТИ	В Т.Ч. ПО ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО								БЕЗ СПЕЦИАЛНОСТ И ПРОФЕСИЯ
				образован	хуман. и изкуства	обществ., икономик, право	математика и обществ. въздействие	техника и технологии	селскостопанство	здравеопазване	услуги, транспорт, охрана и др.	
за страната	6 992	1 085	1 168	71	47	356	89	201	64	23	317	4 739
Ловеч	173	22	28	1	3	6	1	4	4	0	9	123

Регистрирани безработни лица в бюрата по труда до 29 години

**към
31.12.
2021**

ОБЛАСТ	МЪЖЕ И ЖЕНИ - ОБЩО											
	ВСИЧКО	РАБОТНИЧЕСКА ПРОФЕСИЯ	СПЕЦИАЛИСТИ	В Т.Ч. ПО ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО								БЕЗ СПЕЦИАЛНОСТ И ПРОФЕСИЯ
				образован	хуман. и изкуства	обществ., икономик, право	математика и обществ. въздействие	техника и технологии	селскостопанство	здравеопазване	услуги, транспорт, охрана и др.	
за страната	170 41	2 663	4 080	277	216	1598	279	750	169	122	669	10298
Ловеч	454	55	97	3	7	30	4	15	6	4	28	302

Създаване и прилагане на модел за сътрудничество между средните училища и бизнеса. Проведени са „Дни на отворените врати“ в периода от 09.11-13.11.2020 г. и 06.06. – 08.06.2021 г. под мотото “Седмица на професионалните умения”. Представени са специалностите, които се изучават в област Ловеч. Целта е учениците да имат информиран избор относно продължаване на образованието си и възможностите за реализиране на пазара на труда след завършване на средно образование.

Националната политика по заетостта предлага специални мерки за заетост на

младежите, включващи информация и услуги за професионално ориентиране и обучение, квалификация и преквалификация, помощ при започване на работа и субсидирани схеми за заетост.

Ограничаването на младежката безработица и неактивност е една от основните задачи на Националния план за действие по заетостта. На пазара на труда, младежите са значителна по размер група. Причините за това са ниска образованост, липса или ниското равнище на професионалната квалификация, неточна професионална ориентация, липса на трудов стаж.

Дирекциите „Бюро по труда“ на територията на област Ловеч, работят активно по изпълнението на Национален план за изпълнение на европейската гаранция за младежта 2014–2021 г., чиято основна цел е осигуряването на качествена работна сила, като основна предпоставка за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в съответствие с дългосрочните цели на Стратегия „Европа 2021“.

В условията на пазарна икономика от най-важно значение за младите хора е предстоящото им трудово и социално реализиране. Младежката безработица трябва да се разглежда едновременно с въпроса и за тези млади хора, които не търсят активно трудова заетост. И двата проблема превръщат положението на младежите на българския пазар на труда в още по-тревожно. В действителност същностният проблем са младежите, които нито работят, нито учат, нито се квалифицират, както и дългосрочно безработните. Младежите, които напускат училище преждевременно и сравнително ниското качество на образованието в България са едни от главните причини за наличието на младежи с недостатъчна образователна подготовка, квалификация и умения. Младите хора от семейства на безработни родители - не търсещи активно трудова заетост, ниско образовани или неграмотни, без умения и квалификация, които живеят в бедност или принадлежат към уязвими групи, до голяма степен ще придобият същите характеристики.

Ограничените възможности на държавните институции за реализация на завършващите млади хора, несигурността в ритмичното финансиране по Европейските програми, краткият период на тяхната ангажираност, подтиква същите за търсене на възможности за реализация в големите градове на страната и в чужбина. Младите хора страдат от високата младежка безработица и несигурните и лоши условия на труд. Липсата на информация и на подходящи умения за бъдеща заетост пречат на младите хора да бъдат напълно интегрирани на пазара на труда.

С цел повишаване на професионалната мобилност и улесняване на прехода между образование и заетост в област Ловеч се реализира Програмата „Старт на кариерата“ на Агенцията по заетостта, финансирана със средства от бюджета на Министерството на труда и социалната политика. Основната цел на Програмата е да бъдат осигурени възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост.

В община Летница по данни на Дирекция „Бюро по труда“ град Ловеч през

2021 г. шест работодатели са обявили 96 свободни работни места на първичен пазар, като най-много са заявените от фирма „Уолтопия“ АД – 63 броя. Община Летница съвместно с Агенция по заетостта чрез ДБТ – Ловеч реализира програми за временна заетост, по които се назначават безработни лица в това число безработни младежи до 29 г.

През 2021 г. по Програма „Старт в кариерата“ в Община Ловеч са сключени договори с двама безработни младежи. По НП „Активиране на неактивни лица“ е сключен трудов договор с едно безработно лице на длъжност „младежки медиатор“.

В община Луковит регистрираните безработни младежи към 31.12.2021 г. са 107. От тях с висше образование са 3, със средно – 31 младежи.

Безработни младежи в община Тетевен към м. октомври 2021 г. – 73 души, или 8,6 % от общия брой регистрирани безработни. От тях: 60,3 % от безработните младежи са жени; 61,6 са без специалност и професия; 32,9 % са с основно и по-ниско образование.

В община Угърчин – брой безработни младежи – 48. Населението на общината е 5866 души, от 922 души на възраст от 15 – 29 г.

Основен проблем е и липсата на достатъчно ефективен механизъм, чрез който младите хора да бъдат включени в процеса на взимане на решения по важни за тях въпроси. Често липсват възможности за професионална реализация на младите хора или трудът им се оказва недостатъчно оценен във финансов аспект. Проблем за младите хора, желаещи да започнат свой бизнес, е не само недостигът на средства, но и липсата на достатъчно информация и умения за организация и управление.

Ключов момент при създаването на възможности за младите хора да намерят своето място в обществото, да постигнат икономическа независимост и да се развият, е намирането на подходящо работно място. Обществото следва да предлага възможности за реализация на пазара на труда на младите хора, за предотвратяване на продължителната безработица и социално изключване.

➤ **Жизнен стандарт**

Основната характеристика на младежката общност в област Ловеч, както и предизвикателствата пред нея, не са по-различни от тези на младежите в национален мащаб.

Настоящият план цели насърчаване на младите хора като активна част от европейската общност в тяхното развитие, като личности и граждани, постигане на пълноценното им участие в обществения живот и оказване на обществена подкрепа към младежките инициативи и кампании, посветени на значими за общността каузи.

Характеристиката и дефинирането на предизвикателствата, изтъкнати в Националната стратегия, са присъщи и определящи поведението и житейската ориентация на младежите в област Ловеч. Стремехът към независимост и самореализация е доминираща черта сред младите хора в нашата област. За

съжаление голяма част от тях са социално и икономически зависими от семействата си. През последните години се наблюдава засилване на желанието за емиграция на младите хора, които търсят реализация в големите градове на България, а една част от тях и в чужбина. По-голяма част от младежите определят жизнения си стандарт като незадоволителен. Причината за това е в липсата на работни места или ниското заплащане на заеманите от тях работни позиции. Доходите им стигат само за задоволяване на основните им житейски нужди. Младежите от 15 – 29 г. продължават да живеят все по-дълго в дома на своите родители в сравнение със своите връстници в други държави от ЕС. Причината за това е липсата на финансови възможности да живеят сами под наем или да закупят собствено жилище. Възрастта, в която те встъпват в брак и създават семейство също се е повишила през последните години. Повечето от тях не сключват брак, а живеят на семейно начала. Често това води и до увеличаване броя на самотните майки, отглеждащи децата си, понякога и от различни съжителства. Това предопределя проблемите по-късно при обучение и възпитание на тези деца в учебни заведения.

На територията на община Луковит лицата и семействата получили подкрепа за отопление през 2021 г. са 1312, т.е. с доход, по-нисък от диференцирания минимален доход. Необходима е помощ и подкрепа, насочена към младежите и семействата, за трайно преодоляване на социалното изключване и за прекъсване на предаването на бедността между поколенията.

➤ **Нагласи към предприемачество**

Относителният дял на самонаетите сред младите хора у нас е под средния за Европейския съюз. Младите хора се нуждаят от подкрепа, както при стартирането, така и при развиването на самостоятелен бизнес. Предприемаческата култура сред тях е все още неразвита. Пречка се оказва и липсата на стартов капитал, ясна и устойчива визия за развитие в краткосрочен план, непознаване на бизнес средата и др.

Областен информационен център - Ловеч съвместно с общините и Областна администрация Ловеч, ежегодно организира срещи, на които представят възможностите за кандидатстване по оперативни програми, от които биха могли да се възползват младежите искащи да развият своя собствена икономическа дейност.

В община Летница по отношение на икономическата активност може да се твърди, че предприемаческата култура и инициативност на младите хора са в начален етап. Ниската активност в областта на предприемачеството сред младите хора се дължи преди всичко на липса на достатъчно умения, опит и ресурси за стартиране на собствен бизнес.

➤ **Достъп до обучения за квалификация и преквалификация**

Високата квалификация, опитът и уменията в определена област са основни характеристики на всяко работно място. За заемането на много от тях, работодателите често поставят и допълнителни изисквания, съобразени с

характера на работа – компютърна грамотност, отлично владение на един или повече чужди езици, мотивация за работа, коректност и други.

Анализът на младежката безработица показва, че ниското или неподходящо образование и липсата на квалификация са сред основните причини за безработицата сред младежите в област Ловеч. Освен изброените структурни фактори сред причините за младежката безработица и неактивност са и липсата на професионален и/или трудов опит, липсата на ключови умения и трудови навици, преждевременно напускане на училище, както и загубата на трудова мотивация поради продължителен престой без работа. Нарастването на младежката безработица е резултат и от това, че в условия на несигурна икономическа ситуация работодателите освобождават предимно най-неопитните работници и служители.

Целите на Стратегията „Европа 2020” ще имат отражение върху дългосрочното развитие на пазара на труда в България, като една от тях е преждевременно напусналите образователната система да не са повече от 11%. Подобряване на качеството и резултатността на системите за образование и обучение на всички равнища и увеличаване на броя на обучаващите се във висшето или в равностойно на него образование е друга важна поставена задача. За постигането на това трябва всички институции да работят в сътрудничество.

Специалистите от Дирекции „Бюро по труда” осъществяват непрекъснати контакти с представители на професионалните гимназии, с цел проследяване реализацията на завършващите млади хора на пазара на труда.

Основни направления в обучението за придобиване на нова квалификация или повишаване на съществуваща такава са:

- партньорски проекти – проекти на социалните партньори за придобиване на нова или част от професия с осигуряване на субсидирана заетост на част от успешно завършилите;
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Проект „Нова възможност за младежка заетост“ – предоставя се възможност на младежи до 29-годишна възраст за стажуване/обучение по време на работа при работодател. По този начин се улеснява преходът от образование към заетост, което води до натрупване на ценен професионален опит, необходим за заемане на свободни работни места, заявени от работодатели. За 2021 г. действащите договори са 226.

Проект „Обучения и заетост за младите хора“ – цели включване на безработни младежи до 29-годишна възраст вкл., регистрирани в ДБТ, в заетост чрез осигуряване на обучения и субсидия за продължителна заетост. Действащите договори през 2021 г. са 36.

Проект „Готови за работа“ – основна цел е стимулиране на активността и подобряване на възможностите за намиране на работа и трудова реализация на младежи.

В община Летница учениците, които успешно завършват 10 клас, по свое желание може да придобият първа степен на професионална квалификация след

успешно положен държавен изпит по теория и практика по специалност „Работник в заведенията за хранене и развлечения“. След завършване на 12 клас учениците придобиват Втора степен на професионална квалификация по професията „Готвач“, специалност „Производство на кулинарни изделия и напитки“.

1.2 Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги

С цел осигуряване на достъп до услуги за развитие, основани на младежката работа, индивидуалния подход и оценка на конкретните потребности и особености на младежката възраст в учебните заведения и читалищата на територията на общините в областта се развиват различни извънкласни форми, кръжоци, клубове по интереси, школи и др. за развитие уменията на талантиливи млади хора в областта на изкуствата, видовете спорт и науката, информационните технологии. Младите хора посещават организирани от читалищата танцови състави, духов оркестър. Изградените информационни центрове в библиотеките от областта, включени в Програмата „Глобални библиотеки – България“, дават възможност за равнопоставен достъп до информация, проектни предложения, програми, касаещи младежките проблеми и начините за решаването им. Много от общините в област Ловеч получиха финансиране за реализиране на проект на Европейската комисия за безплатен интернет достъп на обществени места - WiFi4EU. По този проект се осигурява безжична свързаност, напълно безплатно и без дискриминационни условия, преодоляване на цифровото разделение, особено в общности, които изостават по отношение на цифровата грамотност, подобряване на достъпа до онлайн услуги и популяризиране на съществуващи публични услуги.

Благодарение на информационните технологии в бита и в работата, достъпът до информация на младите хора позволява да намират актуална информация и да поддържат комуникация с всяка точка на света. Публичните услуги в подкрепа на младите хора целят подобряване качеството на живот и по-добрата информираност.

Програмата „Еразъм +“ предлага голям кръг от възможности за развитие на младите хора. Планира се организирането на срещи, на които младите хора ще се запознаят с актуални инициативи по програмата. От анализите направени в община Луковит се разбира, че младите хора изпитват трудности да проверят точността и надеждността на информацията. Те трябва да бъдат по-адекватно подготвени, за да разбират медийното пространство и да участват в конструктивен диалог.

В община Ябланица се наблюдава значително подобряване на системата за информираност на младите хора от селищата на общината. Във всяко едно от селата има добра интернет връзка, която се ползва както от частни лица, така и от училища, детски градини, читалищата и кметствата. Непрекъснато се увеличава броят на младежите, които ползват личен компютър.

В община Угърчин информационни услуги за младежи предоставят Бюро по труда, общинската администрация, градската библиотека и библиотеките в читалищата в селата. Публичните услуги в подкрепа на младите хора все още не

са с необходимото качество и не достигат до всички нуждаещи се, особено до младите роми и младежите в града и населените места. В община Угърчин липсват Младежки информационен център, информационно-образователен център, които да предлагат качествени услуги.

1.3 Насърчаване на здравословния начин на живот

Съвременният модел за здравословен начин на живот трябва да развие принципа на делегиране на права и отговорности от страна на държавата и активна подкрепа и партньорство с неправителствените младежки и спортни организации.

Повишаване на здравната култура сред младежите и придобиване на умения и знания за здравословен начин на живот се извършва преди всичко в рамките на училищната възраст посредством лекции и беседи, които се изнасят по време на часа на класа и други мероприятия, организирани от класните ръководители, медицинските специалисти в училищата и комисията за противообществени прояви. Младите хора имат възможността да се запознаят със значими заболявания, начините за предпазване и повишаване на сексуалната и репродуктивна култура. Провеждат се инициативи на младежки и доброволчески организации в училищата за отбелязване на 01.12 - Световен ден за борба срещу СПИН. Районна здравна инспекция, в координация с здравен медиатор към общините, организират кампании за прегледи и превантивни мерки за справяне с различни заболявания. Голяма част от младите хора на територията на областта проявяват интерес към спортните клубове и танцовите състави, както и към другите извънучилищни форми за развитие. Област Ловеч разполага с много добре оборудвани спортни бази, площадки и физкултурни салони в основни и средни общообразователни училища, както и различни по видове клубове по интереси. Привлекателни за младите са и групите за народни танци към общинската читалищна мрежа, където младежите се забавляват, преоткриват традициите и попадат в среда за социално общуване. Чрез Спортните календари на общините се организират и провеждат редица, ориентирани към младежите, спортни празници и събития. В община Летница има изграден здравен кабинет в СУ „Бачо Киро“ гр. Летница и Младежки клуб на БЧК, които организират дейности в сферата на здравната просвета, социалната и хуманитарна помощ и др. През 2021 г. в Община Летница е назначен здравен медиатор, чиято дейност е насочена към информиране на уязвимите малцинствени общности и насочването им към съответните здравни и социални служби. Работата на здравния медиатор е свързана с преодоляване на културните бариери в общуването между ромските общности и медицинския персонал по места, преодоляване на съществуващи дискриминационни нагласи в здравното обслужване на ромите, оптимизиране провеждането на профилактични програми сред ромското население, здравно образование на ромите и активна социална работа.

На територията на община Ловеч са разкрити и функционират 22 здравни кабинети – 11 в общинските, 3 в професионалните училища и 8 в детските градини. Медицинското обслужване се обезпечава от 20 медицински

специалисти, от които 1 лекар, 8 медицински фелдшера и 11 медицински сестри. Във всички детски и учебни заведения са осигурени медицински специалисти. Превенцията на тютюнопушенето и употребата на алкохол и наркотични вещества, информационни кампании в училищата се провеждат и от МКБППМН, ПИЦ, обществени възпитатели и лектори, които включват раздаване на информационни материали, флаери, брошури, прожекция на филми, изнасяне на беседи и презентации.

Данните за здравословното състояние на младежите показват, че най-разпространените заболявания се свързани с няколко фактора:

- вредни навици на хранене – небалансирано хранене;
- някои алергизиращи фактори;
- ниска физическа активност;
- претовареност в учебните заведения и продължителен престой в неправилна работна поза.

Според проведени проучвания от Превантивно-информационен център към община Ловеч на ученици от V до XII клас в Община Ловеч са констатирани някои тревожни тенденции в поведението на младежите, опасни за тяхното здраве – като увеличаване на употребата на алкохол, цигари и психоактивни вещества и снижаване на възрастовата граница за употреба. От посоченото проучване за изследваната група младежи е констатирано че:

- нараства процентът на младите хора, които употребяват алкохол;
- увеличава се употребата на цигари и се снижава възрастовата граница на първа употреба на цигари от 13-годишни деца;
- нараства употребата на наркотици и психоактивни вещества сред младите хора и най-вече сред учениците.

Община Троян – осигуряване на психологическа подкрепа на младежи и семейства в ситуация на загуба на близък, раздяла, жертви на насилие, популяризиране на дейността на ЦОП сред младежите.

Тревожно е явлението „деца раждат деца“ – на територията на община Луковит средногодишно 50 – 60 раждания са на майки под 18 г. Лекарите споделят, че майки на 18 г. вече имат по 2- 3 деца. Отчита се потребност от по-задълбочени знания в области като сексуално и репродуктивно здраве, предпазване от полово предавани болести, превенция на вредните поведенчески рискови фактори.

1.4 Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение

Социалните услуги в общността са сред основните инструменти, чрез които се насърчава социалното включване на уязвимите групи. Те се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата, в т.ч. на млади хора на възраст от 15 до 29 години в риск.

Социалните услуги в общината се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот, насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности и постигане на социално включване.

Подкрепа за социалното включване на хората с увреждания, в т.ч. деца и младежи се осигурява и чрез социалните услуги в домашна среда – личен асистент, социален асистент и домашен помощник, предоставяни от Общините в рамките на реализирани проекти с европейско финансиране.

Тези услуги са насочени към задоволяване на ежедневните потребности на лицата. Едновременно с това те създават условия, които позволяват да бъде воден независим начин на живот с подкрепата на професионалисти. Предоставяните услуги, освен че съдействат за задоволяване на ежедневните потребности, осъществяват и дейности, свързани с организация на свободното време и личните контакти, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване и др.

Важно е осигуряването на условия за социална адаптация и насърчаване на социалното включване на младежите в риск, повишаване на качеството на социалните услуги за младите хора в неравностойно положение и насърчаването на сътрудничеството между социалните работници, младежките работници и младежките лидери за приобщаване на младите хора в риск от социално изключване. Създадените в общините

„Център за обществена подкрепа“, с работата си оказват подкрепа и методическа помощ на деца и младежи. Училищата и детските градини на територията на областта прилагат механизъм за социална интеграция на деца със специално образователни потребности. „Център за подкрепа за личностно развитие“ осигурява ресурсни учители, психолози и логопеди, които обхващат нуждите на ДГ и училищата. Подобрява се качеството на социалните услуги за млади хора в специализираните институции и извеждането им в общността, и осигуряване на подкрепа за тяхното пълноценно включване във всички области на обществения живот.

➤ Достъп до социални услуги в населеното място

В училищата и детските градини на територията на област Ловеч се прилага механизъм за социална интеграция на децата със специални образователни потребности (СОП). Всяко училищно ръководство насъответната институция сформира екип, който идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, извършва оценка на образователните му потребности и изготвя и реализира план за подкрепа. Допълнително над единните разходни стандарти се осигуряват средства за деца на ресурсно подпомагане. Подсигурени са ресурсни учители. Всички образователно – възпитателни институции провеждат по график дейности, насочени към изграждане на положителни нагласи към включващо обучение на деца и ученици със СОП.

Приобщаващо образование на децата и учениците със специални образователни потребности (СОП). За учебната 2020/2021 г. децата и учениците, на които е осъществявана допълнителна подкрепа с ресурсно подпомагане са: 320.

- РЦПППО - Ловеч - 177 деца и ученици;
- ЦПЛР - Троян - 35 деца и ученици;
- Подпомагане с назначени специалисти към детски градини и училища - 76;
- Учениците в ЦСОП се подпомагат от специалисти, назначени към ЦСОП - 32 ученици.

Брой педагогически специалисти, които работят с деца и ученици със специални образователни потребности за област Ловеч, е 35. Има назначени 9 психолози и 25 педагогически съветници. Общият брой с тях е 69.

Община Ловеч предоставя резидентна грижа в среда, близка до семейната на 102 лица, в т.ч. деца и младежи без и с увреждания. Услугите се предоставят в два Центъра за настаняване от семеен тип за деца без увреждания, два Центъра за настаняване от сеем тип за деца и младежи с увреждания.

Работят още Дневен център за подкрепа на деца и младежи с увреждания и техните семейства с капацитет 30 места дневна грижа и 60 места за консултативни услуги; Преходно жилище за деца от 15 до 18-годишна възраст с капацитет 8 места и Наблюдавано жилище за младежи от 18 до 21 г. с капацитет 6 места.

1.5 Развитие на младежко доброволчество

Доброволството сред младите хора е като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание. Доброволството дава много възможности на младите хора да изразят своя порив към хуманност и грижа за другите, както и да се утвърдят общочовешките ценности сред младото поколение. Макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности.

Насърчава се участието на българските младежи в международното младежко доброволчество, като през годините се увеличават доброволците, които се включват в организирането събития, както и векологични и здравни инициативи. Голям е интересът на подрастващите хора за включване като доброволци в по-мощните събития.

Ценността на доброволството все още не се познава широко от младите хора. Неразвити са механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност и форма за неформално учене. Правата на младите доброволци, особено на непълнолетните, се нуждаят от законова закрила.

Една от утвърдените младежки доброволчески организации е Българския младежки червен кръст (БМЧК), чийто членове са ученици и младежи. Екипите са преминали курс по първа долекарска помощ и ежегодно взимат участие в състезания на областно ниво. Всяка година по случай великденските и коледните празници се организират дарителски акции за хора в неравностойно

положение и социално слаби семейства.

Традиционна коледна благотворителница - изработване и продажбана коледни и новогодишни картички. Събраните средства се предоставят за лица в нужда. На 05.12. се отбелязва Ден на доброволеца, като се издават грамоти и сертификати, удостоверяващи квалификацията за доброволческата дейност.

Ролята на Сдружение „Екомисия 21 век“ за развитие и популяризиране на доброволчеството на територията на област Ловеч е огромна. Провеждат информационни образователни кампании по повод световни дни за опазване здравето на младите хора и гражданите - против тютюнопушенето, превенция на употребата на наркотични вещества, превенция на ХИВ/СПИН, кампании за опазване на околната среда.

Център за работа с доброволци към Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“ – Ловеч съществува от 2007 г. Има самостоятелна програма за действие, форми на привличане и обучение на нови доброволци. Центърът стимулира и подпомага активното гражданско поведение чрез използване на доброволен труд. Членовете на центъра са активни и отговорни млади хора, които инициират и реализират различни дейности. Целите на Центъра за работа с доброволци са насочени към:

- популяризиране на доброволчеството;
- подпомагане на младите хора чрез създаване на предпоставки за бъдеща личностна, социална и професионална реализация;
- огласяване на проблеми от обществено значение и търсене на тяхното разрешаване;
- обучение на доброволци;
- работа с НПО, общини и др., които работят и имат желание да работят с доброволци;
- работа с доброволчески центрове в страната
- работа с деца със специални образователни потребности;
- подкрепа на доброволчески инициативи.

Всичко това допринася ползи както за гражданите и децата, към които са насочени действията на доброволците, така също и за самите млади хора - прави ги удовлетворени, придава им самочувствие и гради техния имидж и този на организацията.

1.6 Повишаване на гражданска активност на младите хора

Гражданското участие на младите хора е свързано с прилагане принципите на Европейската харта за участието на младите в живота на общините и регионите. Прозрачност на местните политики по отношение на младежките политики – организиране на дискусии, срещи, форуми по определени теми. Текущо проучване потребностите и проблемите. Насърчаване на младите хора да бъдат активни граждани с ясна обществена позиция. Осигуряване на възможност младите хора да участват в процеса на вземане на решения, относно младежките политики. Все още младите хора предпочитат неформалните среди за общуване - събирания с приятели, спортни мероприятия, клубове по интереси, интернет

форуми и чатове. Мисленето на младежите за гражданската инициатива като „нещо безсмислено и губене на време“ е сериозна заплаха за демократичните механизми в бъдеще. От друга страна са активни по теми, значими предимно за младите като екология и човешки права, които засягат чувството им за справедливост.

В област Ловеч функционира Областен младежки съвет Ловеч който е създаден по идея на Сдружение „Екомисия 21 век“ в партньорство с Областна администрация по проект „Младежки информационно- консултантски център Ловеч“, финансиран по Национална програма замладежта. В него са включени по 2 делегати от всичките 8 общини на областта. Организационните събрания се провеждат на ротационен принцип, като една от целите е да се подпомогне изграждането на общински ученически съвети по места.

Развитието на процеси в обществото толериращи дискриминативно отношение, изявата на предразсъдъците и езика на омразата водят до случаи на нарушаване на правата на човека. За повишаване на чувствителността на младежите по темата Сдружение „Знание“ - Ловеч работи по разработване и пилотното тестване на програма по „Толерантност, антидискриминация и права на човека“, която се реализира в 10 български училища в страната.

Младите имат много възможности за информиране местни и национални избори. Съществуват различни програми, които се предлагат от фондации, центрове и институти. Освен това политическите сили провеждат все по-мощни кампании, в рамките, на които отделят сериозно внимание на младите избиратели, а техните идеологически тръстове разработват модели, чрез които младежите да бъдат информирани и пряко привлечени към подкрепа на съответната платформа. Местните власти подпомагат младежките инициативи, съвместно разработват проекти, инициативи и предложения за решения на актуални проблеми и въпроси, касаещи младите хора, тяхното бъдеще и реализация, с цел разработването на устойчив механизъм за привличането им в обществения живот.

Общините подпомагат работата и изграждането на нови младежки клубове в малките населени места. Взима се под внимание активното участие на ОМС и НПО при реализиране на всички аспекти на общинската политика, насочена към младите хора. Стимулира се сътрудничеството на младежките организации по изпълнение на дейности свързани с планове за реализиране на дейности за 2022 г. към Общинските програми за младежта 2022 г.

Съществуват Общински консултативни съвети по въпросите на младежта – /ОКСВМ/, представляващи неформална представителна младежка структура към общината, функционираща като консултативен орган към Кмета на общината. Участващите в ОКСВМ са обединени от желанието за подобряване качеството на живот на младите хора в общината. ОКСВМ споделя наболели проблеми в сферата на младежта и съвместно с Общината търси решение за справяне с тях. Стимулира участие на младежите в обществения живот и допринася за формиране на гражданско самосъзнание.

През октомври 2017 г. по инициатива на община Тетевен е създадена регионална младежка мрежа, в която членуват младежки организации от общините-членове

на РСО „Централна Стара планина“. Мрежата има и собствена Фейсбук страница за презентиране на всички младежки проекти, инициативи и събития.

В община Тетевен функционират следните форми и структури за изявяване на гражданска активност: Общински консултативен съвет по въпросите на младежта – Тетевен, който е неформална представителна младежка структура към община Тетевен, работеща като консултативен орган към Кмета на общината; НПО и неформални групи, работещи с млади хора – „Идеен Тетевен“, Инициативна група „Шансове – Тетевен“; БЧК и др.

В община Троян са проведени инициативи за повишаване на информираността за функциите на местната власт, възможностите за решаване на проблемите на младите хора и запознаване с администрацията. Младежките сдружения в община Троян имат възможност за кандидатстване по програма „Обществен форум“ за стимулиране на младежкото участие в обществени и културни прояви.

1.7 Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони

Общините на територията на област Ловеч подпомагат читалищата, като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в малките населени места и селските райони. Подкрепят се културни инициативи, провеждани от читалищата в малките населени места на територията на общините и се полагат усилия за привличане на млади хора към дейността на читалищата, чрез различни форми – самодейни изяви, фолклорни групи, театрални състави и др.

Електронно приобщаване на младите хора в малките населени места и селските райони също е важно. Сключени са договори с доставчик на мобилни услуги за предоставяне на безплатен безжичен интернет в зоната на площадките при кметствата на селата. Увеличават се безплатните точки за достъп до Wi-Fi по проект.

Едно от направленията, по които работи е създаване на благоприятна среда за развитие на младите хора в селата чрез подобряване на условията за ефективен достъп до образование, обучение и информация. Една отформите е участието на млади хора в управлението на селата на територията на областта. Насърчава се участието на младите хора и младежките организации в местните инициативни групи. Предвижда се организиране на инициативи за включване на младежи в сферата на интересите на младите хора.

Стимулира се развитието на талантиливи млади хора в областта на изкуството, науката и спорта, чрез организиране на фестивали за изява на младежите, също инициативи на младежите и техните организации в малките населени места и селските райони.

Увеличават се възможностите за професионална и социална реализация, чрез насърчаване на младежките инициативи в малките населени места. Организиране и провеждане на кампании и инициативи по актуални теми, даващи възможност на голям брой млади хора за лична изява и реализация. Въпреки широката ангажираност на ЕС с развитието на селските райони, са

налице все още разлики между живеещите в градска и селска среда – от една страна между условията в град Луковит и селата, от друга – между условията в малките и по-големите градове в страната. В същото време работодателите в областта на селското стопанство се оплакват от липсата на интерес от страна на младите хора към реализация в тази сфера, дори от страна на завършващите Професионална гимназия по селско стопанство в град Луковит.

На територията на община Ловеч функционират 34 читалища – 5 от тях в града, останалите в селата.

Читалищните библиотеки в община Ябланица целогодишно работят като средища за информация, комуникация, обучения и културна дейност. В две от читалищните библиотеки в гр. Ябланица и с. Брестница има оборудвани места с интернет достъп по програма „Глобални библиотеки“. Те дават възможност за информиране и достъп до услуги в подкрепа на развитието на младите хора.

1.8 Развитие на межкултурния и международния диалог

➤ Отношение към различието (толерантност)

Взаимно уважение на многообразието, толерантността и солидарността са заложили като принципи в Европейския съюз. Многообразието в съвременния свят изисква от хората да проявяват приемане и разбиране на различието, на другостта, без предразсъдъци, осъждане и негативни оценки.

Толерантността изисква уважение и разбиране на различните култури в нашия свят.

➤ Отношение към ЕС – чувство на принадлежност

Младежите в област Ловеч са част от младите хора на Европа. Те умело помагат да се впишат във всеки един европейски град. Владеещи на високо ниво чужди езици, с много компетенции и лични и професионални умения, нашите младежи имат нужното самочувствие и самооценка на хора, принадлежащи към голямото европейско семейство. Младите хора са запознати с принципите на ЕС, историята, българското участие в обединението, правата на европейските граждани и ползите от глобализацията.

На територията на областта се изпълняват различни проекти е насочени към повишаване равнището на информираност на обществеността – граждани и гости на областта, администрация, бизнес, деца и ученици, за Европейския съюз, същността и ролята на ротационното председателство; за възможностите, които Председателството предоставя за изграждането на позитивен образ на страната ни, ефективна комуникация и популяризирането на Българското председателство на Съвета на ЕС в цялата страна, включително в нейните различни региони.

Общинските администрации популяризират и подкрепят проекти и програми за младежки обмени на национално и международно ниво, с цел повишаване на

младежката мобилност, обмен на добри практики и придобиване на неформален опит с други градове от и извън Европейския съюз, както и с побратимени градове.

Община Троян поддържа добър културен обмен между европейски градове и получи предложения за създаване на отношения чрез побратимяване с градове от Републиките Чехия и Словакия. Поддържа се публично-частното партньорство, като за поредна година ще се организират ателиета по занаяти (керамика, текстил и дърворезба) в Националното изложение за художествени занаяти и изкуства в село Орешак, община Троян. Ателиетата се посещават от деца и младежи на членовете на дипломатическите мисии в Република България. Усъвършенства се влиянието на икономическата среда върху възможностите на младите хора за достъп до информация и култура.

С изграждането на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда, нараства необходимостта от насърчаване на межкултурния диалог, основан на зачитането на културното многообразие в един все повече мултикултурен и взаимосвързан свят, отличаващ се с бърза комуникация, мобилност на хора и глобализация на пазарите. В тази връзка са предвидени дейности, свързани с популяризирането на възможностите за кандидатстване по проекти по програмата „Еразъм“, „Discover youth“ и „Youth hub“.

1.9 Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността

През 2021 г. на територията на ОДМВР Ловеч са разкрити общо 974 броя престъпления извършени от 881 броя извършители, като 116 броя малолетни и непълнолетни са извършили 114 броя престъпления, престъпленията извършени от малолетни и непълнолетни формират 12,93% от разкритите престъпления.

Най-често срещаните престъпления, извършени от непълнолетни и малолетни са престъпления против личността – кражби, унищожаване и повреждане на имущество и хулигански прояви.

През 2021 са разгледани 54 възпитателни дела срещу 90 за 2020 г., като от тях по предложение на ИДПС са 10 срещу 6 за 2020 г. Броят на лицата с наложени мерки по чл. 13 от ЗБППМН са 70 за 2021 г. срещу 74 лица за 2020 г.

Инспекторите от ДПС през 2021 г. са отработили 305 преписки на предварителна проверка срещу 149 преписки за 2020 г. Наблюдава се тенденция за запазване броя на извършените престъпления от малолетни и непълнолетни, като броя на извършителите /малолетни и непълнолетни/ намалява, като процента на извършените престъпления продължава да формира между 10 и 15 % от всички разкрити престъпления.

През 2021 г. съгласно План рег. № 295р-2095/10.02.2021 г. на превантивните кампании на Областна дирекция на МВР за ограничаване на пътнотранспортния травматизъм на територията на Областна дирекция на МВР Ловеч са планирани, организирани и проведени следните кампании, акции и специализирани полицейски операции, както следва:

„Алкохол, наркотици, неправопоспособност и скорост“ във връзка с Националния

празник 3 март, Великденските празници, Гергьовден и 1 май, Съединението на България, Денят на независимостта, Коледните и новогодишни празници. Традиционна кампания на пътна полиция „Абитуриенти“ и осигуряване на безопасността на движението по пътищата по време на масови прояви, свързани с 24 май Денят на българската просвета и култура.

Традиционна акция на полицията „Ваканция! Да запазим живота на децата на пътя!“

Традиционна акция „Безопасно лято“ за ограничаване на пътнотранспортния травматизъм през летните месеци.

Традиционна акция на полицията „Децата тръгват на училище! Да ги запазим на пътя!“.

Традиционна кампания, свързана със студентския празник – 8 декември.

Превантивна дейност

През 2021 г. са проведени 29 (68 за 2020 г.) мероприятия и изготвени програми за работа с рискови социални групи, пострадали от престъпления, етнически малцинства и др.

Организиран са 1423 (647 за 2020 г.) срещи и беседи в СОУ, ОУ, детски градини и други учебни заведения.

Отчитайки, че през последните години бележат устойчивост престъпленията, извършвани от подрастващи и младежи, следва да продължи превантивната дейност сред тях, посредством включването им в детски полицейски управления, клубове по интереси и др., в партньорство с училищните настоятелства. Обучение на деца по национална програма „Детско полицейско управление“ в две училища на територията на ОДМВР – Ловеч. Програмата е предназначена за обучение на деца от начален и прогимназиален етап, идеята е децата да получат знания и умения за опазване на своя живот и този на приятелите си, справяне в трудни ситуации с различни предизвикателства у дома, в училище, на улицата, в планината. Целите на програмата са ранна превенция на подрастващите, утвърждаване на ценностното отношение към законите в страната, създаване на навици за безопасно поведение и взимане на адекватни решения в определени ситуации, повишаване доверието към полицията.

Периодично извършвани проверки на увеселителни заведения, с цел недопускане на посещението както и продажбата на спиртни напитки и тютюневи изделия на малолетни и непълнолетни лица.

Успоредно с органите на полицията, в областта работят и Общински комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Дейността на ОБКБППМН е регламентирана в чл. 10 от ЗБППМН. Организирането и координирането на социално-превантивната дейност, предотвратяването и ограничаването на действието на криминогенните фактори са основни функции и задачи на комисията, регламентирани в ЗБППМН. В Програмата на ОБКБППМН са заложили информационни образователни кампании за превенция на рисково поведение. Предвиждат се срещи – разговори с мотивиращи личности, представяне на книги и прожектиране на филми, с тематика свързана с проблемите на младите хора. Провеждане още на спортни събития като турнири и състезания. ОБКБППМН осъществява добра

координация и ползотворно сътрудничество с отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“, РУ на МВР, Център за подкрепа за личностно развитие, Център за обществена подкрепа и др. институции, работещи в тази посока. Работи се по план за действие по подадени сигнали, в училищата са разпространени методически и превантивно-информационни материали.

Предвижда се засилване на охранителната дейност и пропускателния режим в училищата за недопускане разпространение на наркотични вещества и агресивни прояви сред учениците.

Заложени са дейностите по Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Ученици, извършили противообществени прояви се включват в арт- ателиета за изработване на мартеници, коледни картички и др. във връзка с благотворителни кампании.

Провеждат се и регулярни работни срещи на обществените възпитатели с проблемни ученици от училищата в селата с цел консултативна и корекционно-възпитателна работа с тях.

Инспектор „ДПС“ провеждат системни срещи с учениците от училищата на територията на общините с цел изнасяне лекции и беседи по програмен модул от теми.

Съставен е План - програма за изпълнение на Областната политика по безопасност за движение по пътищата. Част от дейностите са раздаване на дипляни и брошури с акцент върху пътната безопасност.

Въпреки благоприятните тенденции в обществото ни все още са налице много от факторите, водещи до противоправно поведение на младежите: занижен жизнен статус на част от семействата, конфликтна или криминогенна семейна среда, дефицити в родителския капацитет, подценяване на образованието, либерално отношение към отсъствията от училище, недостатъчна ангажираност на свободното време, нарастващ процент на младежката безработица.

Наред с действията за подобряване на различните аспекти на социалната среда е необходимо всички институции и организации да привличат в по-голяма степен младежите за съдействие при реализираната превантивната дейност.

2. ПРИОРИТЕТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Приоритетни области за действие:

1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора;
2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги;
3. Насърчаване на здравословния начин на живот;
4. Превенция за социално изключване на младите хора в

неравностойно социално положение;

5. Утвърждаване и популяризиране на младежкото доброволчество;
6. Повишаване на гражданската активност;
7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони;
8. Развитие на межкултурния и международния диалог;
9. Ролята на младите хора за намаляване на престъпността и правонарушенията;

Стратегически цели:

- Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествена професионална реализация на младите хора;
- Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им;
- Насърчаване на здравословния начин на живот сред младите хора;
- Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение – младежи в специализирани институции, младежи с увреждания, младежи напускащи специализирани институции и др.;
- Развитие на доброволчеството сред младите хора, като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание;
- Осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти;
- Създаване на привлекателна среда за развитие на младите хора в малките населени места и селските райони;
- Създаване на благоприятна и насърчаваща среда за българските младежи да участват пълноценно в межкултурното и международното младежко общуване;
- Стимулиране на активно участие на младите хора в превенцията на престъпността, особено в превенцията на правонарушенията, извършени от млади хора.

Оперативни цели:

- Разкриване на нови работни места и развитие на пазара на труда, стимулиращи включването и кариерното развитие на младите хора;
- Насърчаване на икономическата активност на младите хора;
- Активно включване на младите хора в изграждането на пазарна икономика;

- Успешно съвместяване на професионалния и личния живот на младите хора;
- Формиране на информационна политика, насочена към младите хора;
- Осигуряване на достъп до услуги за развитие, основани на младежката работа, индивидуалния подход и оценка на конкретните потребности и особености на младежката възраст;
- Стимулиране на неформалното учене сред младите хора;
- Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора;
- Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора;
- Повишаване на сексуалната култура на младите хора;
- Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора;
- Интегриране на младежката политика с мерките за закрила на децата;
- Осигуряване на социални услуги за младите хора в неравностойно положение;
- Ограничаване на предаването на социалното изключване между поколенията;
- Създаване на повече доброволчески възможности за младите хора, особено за трансгранична мобилност чрез по-пълно използване на средствата от програмата на ЕК „Еразъм+“;
- Гарантиране правата на младите доброволци;
- Популяризиране на доброволчеството;
- Насърчаване на самоорганизирането на младите хора;
- Насърчаване на гражданското образование и обучение;
- Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на национално, регионално, областно и общинско ниво;
- Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация и на младите хора в малките населени места и селските райони;
- Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местното развитие;
- Повишаване на икономическата активност и създаване на възможности за професионална реализация на младите хора в малките населени места и селските райони;
- Насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и диалог;
- Стимулиране и подпомагане на участието на българските младежи в международни и европейски младежки движения;
- Ангажиране на местната власт, младежките организации и медиите в

превенцията на правонарушенията, извършвани от младежи;

- Изграждане на доверие между младите хора и правоохранителните органи;
- Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора.

3. ПРЕДВИЖДАНЕ НА ДЕЙНОСТИ, КОИТО ДА ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИТЕ, ОБЛАСТНИТЕ И НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА

Дейности	Инициативи, кампании	Отговорни институции	Финансиране
1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора			
	Обща и допълнителна подкрепа на децата Продължаване на активна работа по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	Специалист „ОКСДПП“; Регионално управление на образованието; Областна администрация Ловеч;	по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
1.2 Осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи чрез средства от оперативни и национални програми.	Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове. Кандидатстване по процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Организиране на срещи с местни работодатели за обучения на ученици. Изграждане на общинска система за кариерно ориентиране и консултиране.	Бюро по труда; Община; Училища;	Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) ОП „Развитие на човешките ресурси“ (2014-2020) Общински бюджет
1.3 Отпускане на стипендии на студенти от общината.	Правилник за отпускане на стипендии на студенти от общината.	Община; Учебни заведения; Общински съвет;	Общински бюджет

1.4 Осигуряване на възможност за пълноценно използване на свободното време на младежкото съсловие. Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествена професионална реализация на младите хора в Община Ябланица Създаване на ефективни връзки и насърчаване на сътрудничество между работодател и училища Стажуване в общинската администрация Организира не на младежка трудова борса за завършващо средно и висше образование	Организиране на беседи и презентации, организиране на турнири, спортни състезания и др. Организиране на информационни срещи с работодатели Създаване на възможност за стажуване по стажантски програми Осигуряване на възможност за професионална реализация	Младежки център; „Общински младежки съвет“; Община; Директори на училища; Общинска администрация Община Угърчин НПГГСД „Сава Младенов“, ПГ по СЕУ – гр. Тетевен, СУ „Г. Бенковски“ – гр. Тетевен, БТ – гр. Тетевен, Община Тетевен	Общински Бюджет Национални и международни програми и проекти

2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги

2.1 Информирани и консултиране на деца и младежи по различни въпроси, касаещи тяхното	Програма за развитие на Център за обществена подкрепа, програма за развитие на „Център за социална рехабилитация и интеграция“ и Проект по „Еразъм +“ съвместно с ПГВМ-Ловеч	Сдружение „Граждански инициативи – Ловеч“ ПГВМ - Ловеч	Бюджет на ЦОП и ЦСРИ-ДДД, бюджет на ПГВМ- Ловеч
2.1 Запознаване на младите хора с публичните институции и с правата им като част от местната общност като граждани на Република България и на Европейския съюз.	Организиране на информационни дни, семинари и срещи; Ден на Европа.	Община; Училища; Областен информационен център Ловеч; Читалища;	Общински бюджет Читалища Национално сдружение на общините в Република България
2.2 Предлагање на услуги за организиране на свободното време на младите хора.	Клубове, кръжоци, школи, СИП, състезания, организиране на празници.	Община; Училища; Читалища	Общински бюджет Читалища ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“
2.2.1 Подкрепа на младите дебютанти в изкуствата и в различни културни индустрии	„Малка Мис и Малък Мистър“ Ловеч		Общински бюджет
2.2.2 Подобряване достъпа до информация и качествени услуги.			
2.2.3 Насърчаване на приноса на младежката работа за реализация на творческите способности на младите хора	Детски творчески лагер 2022 г.	НЧ „Зорница 2010 – Нено Щрегарски“	Общински бюджет
2. Улесняване на достъпа до качествени услуги	„На лов за приказки и знания“	Сдружение „Мисия- Иновации-Гражданство“ – Миг	Общински бюджет

за специална подкрепа на пълноценното и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им			
Актуална и достъпна информация, насочена към широк кръг интереси и потребности	Своевременно обявяване на интернет страницата на общината с информация за младежки проекти, програми, стипендии и др. възможности	Общинска администрация	
Презентиране на дигитални продукти, изработени от учениците от осми до девети клас, профил „Софтуерни и хардуерни науки“, в иновативните часове по Дигитално-медийна грамотност	Организиране на кампания в дните за безопасен Интернет през месец февруари; Изработване и отпечатване на брошури и флаери	СУ „Георги Бенковски“ – гр. Тетевен	
Посещение на ученици от клуб „Дигитално предприемачество“ към СУ „Г. Бенковски“ на технологичната компания “Progress” собственик на българската софтуерна компания „Телерик“			
3.Насърчаване на здравословен начин на живот			
3.1 Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора.	Информация по въпросите на сексуалното и репродуктивно здраве, превенция на болести, предавани по полов път.	Училища; Завеждащ “Здравен кабинет“; РЗИ гр. Ловеч; Здравен медиатор към общината	Общински бюджет Училища РЗИ гр. Ловеч

	Беседи по повод: Световен ден за борба срещу наркоманиите -26 юни, Международен ден за борба с тютюнопушенето – 31 май; Международен ден на болните от СПИН – 1 декември	Училища; Завеждащ “Здравен кабинет“; МКБППМН; Здравен медиатор към общината; РЗИ гр. Ловеч.	МКБППМН РЗИ гр. Ловеч Общински бюджет
3.1.1 Развиване и базиране на общообразователни програми за универсална превенция по училищата и повишаване чувствителността и информираността на обществото към употребата на наркотични вещества			
3.2 Стимулиране на младежкия спорт.	Организиране на спортни инициативи и състезания.	Община; Училища;	Общински бюджет Държавен бюджет
3.2.1 Създаване на подходящи условия и среда за предлагане на услуги, придобиване на здравни знания относно наркотиците и тяхното вредно въздействие сред младите хора в и извън училище	Провеждане на инициативи и практики за превенция на наркоманиите: кампании, младежки концерти и клубове „зони свободни от наркотици“	Превантивно-информационен център /ПИЦ/	В рамките на държавно делегираната дейност на ПИЦ
3.3 Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството между младежите, работници, здравните специалисти, младежките и спортни организации за утвърждаване на здравословен начин на живот.	„Спортувай редовно и се храни здравословно“	РЗИ-Ловеч	Общински бюджет

Осигуряване на равенство в достъп до качествени здравни услуги и превантивни програми на всички млади хора, младежите с увреждания, младежите от етнически малцинствени групи. Здравно образование в училищата и насърчаване на здравната просвета Работа на МКБППМН и ЦОП, както и други институции, Насърчаване здравословния начин на живот при младите хора: превенция на тютюнопушенето, злоупотреба с алкохол, употреба на наркотици и полово предавани болести; повишаване сексуалната култура на младите хора; подобряване на сексуалното и репродуктивно здраве Информационна кампания за отбелязване на Европейския ден за борба със затлъстяването	Развитие на знания, нагласи и умения за здравословен начин на живот, обмяната на опит, добри практики и превантивни мерки за ограничаване на негативните социални влияния, както и създаването на възможности за обучение на младите хора с цел безопасно поведение и избягване на рискови за здравето практики Здравно – образователни мероприятия – дискусии; семинари с представители на училища по въпросите на здравословното хранене на учениците	МКБППМН, ЦОП МКБППМН, РЗИ	В рамките на бюджета на МКБППМН, ЦОП
4. Социално включване на младите хора в неравностойно социално положение			

4.1. Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение – младежи с увреждания, младежи страдащи от различни зависимости, младежи напускащи специализирани институции.	Развиване на услугите за младежи от 18г. до 29 г. в: Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/; Дневен център за пълнолетни лица с увреждания /ДЦПЛУ/ Организиране на благотворителни кампании насочени към пребиваващите в социалните институции. Младежка кампания „Кажи ми „Обичам те!“ .	Община; ДЦПЛУ; ЦСРИ; Община; ДЦПЛУ; ЦСРИ; Център за подкрепа за личностно развитие; Училища;	Общински бюджет Държавен бюджет ЦСРИ ДЦПЛУ ДЦПЛУ ЦСРИ
4.1.1 Подобряване социализацията на децата и младите хора, настанени в ЦНСТ, чрез внедряване в интерактивни форми на работа съвместно с доброволци на организацията Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение младежи с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи страдащи от различни зависимости и други групи младежи в риск.	Повишаване капацитета на местната власт при планиране, управление и мониториране на процеса на приобщаващото образование. „Еко доброволчество в действие“	Община; Училищни комисии; МКБППМН; Областна администрация Ловеч Сдружение „Екомисия 21 век“ – гр. Ловеч	Общински бюджет

4.1 Подкрепа на младите хора в специализираните институции и деца в риск	Прилагане на добри практики за пълноценно интегриране в обществото на младежите	ДСП; Общинска администрация	
5. Младежко доброволчество			
5.1.1 Развитие на доброволчески мрежи към Младежка банка – Ловеч			
5.1.2 Удостоверяване и признаване на обучението, опита и уменията, получени от младите хора по време на доброволческата дейност.	„Събуди Доброто“ -Организиране на кампании и инициативи по актуални теми -Подобряване достъпа на млади хора до качествени услуги	ОС на БЧК – Ловеч	Общински бюджет
5.1.3 Насърчаване на младежкото доброволчество от държавата и общините	„Забавно лято“	ЦРД към РБ „Проф. Б. Цонев“ – Ловеч	Общински бюджет
Развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентноспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание.			
Доброволчески възможности за младите хора	Включване на младежите в доброволчески инициативи	Общинска администрация, Читалища	Общински бюджет

Общинска работилница / изработване на сувенири с характерни за района стари шевици, дърворезби, елементи в килимарството/ и организиране на разпродажба за подпомагане на благотворителни каузи	Знание за културното наследство, умение за претворяването му в съвременни варианти. Подпомагане на благотворителни каузи	Община Тетевен, Учебни заведения, Социални институции	
Организиране на група младежи – доброволци за посещение и подпомагане с различни дейности на възрастни хора на територията на община Тетевен, нуждаещи се от подкрепа.	Социализиране и съпричастност към проблемите на възрастните хора на територията на община Тетевен	СУ „Георги Бенковски“ – гр. Тетевен, ОКСВМ	
6. Повишаване на гражданската активност на младите хора			
6.1.1 Създаване на условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и младежки инициативи			
	„Бъдещето на Ловеч – Нашите деца“	ЦПЛР-ОДК	Общински бюджет
6.1.2 Финансиране на малки ученически проекти			
6.2.1			
Подобряване на	Форум театър	Сдружение „Знание“ – гр.	Общински бюджет

знанията на младите хора за ролята на функциите на местната власт. Повишаване на информираността на младежите от Община Ловеч Осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните ценности и стандарти. Подкрепа на младежки инициативи, подпомагане и насърчаване създаването на местни младежки организации Обявяване на конкурс за финансово подпомагане на младежка инициатива, свързана с опазване на характерни за Тетевенския край птици, риби и растения.	Участие на представители на общината в Областен младежки съвет Активно включване на младите хора в инициативи за опазване на природното богатство и формулиране на устойчива екологична култура и поведение	Ловеч Общинска администрация Младежки неформални групи и НПО, Община Тетевен	

7. Младите хора в селата

7.1.1 Провеждане на летни занимални и обучения за деца и младежи от малки населени места			
7.1.2 Финансиране на микропроекти на деца и младежи от Община Ловеч, включително и малките населени места Създаване на привлекателна среда за развитие на младите хора във всички населени места от Областта			
7.1 Насърчаване и подпомагане на читалищата като средище за културно изразяване и гражданско участие в малките населени места и селски райони			
8. Междукултурно младежко общуване			
8.1 Насърчаване на междуетническото и междукултурното опознаване	Организиране на мероприятия и инициативи с цел опознаване на традициите и фолклора на различните етнически	Община; МКБППМН; Училища;	Общински бюджет Проекти по оперативни програми Училища МКБППМН
Създаване на благоприятна и насърчаваша среда за младите и пълноценното им включване в			

межкултурното и международно общуване 8.1 Интеркултурно образование и възпитание	Запознаване с традициите и фолклора на различните етнически общности	Училища, Читалища	
9. Ролята на младите хора за намаляване на престъпността и правонарушенията			
9.1.1 Работа на МКБППМН за включване на деца с девиантно поведение и/или противообществени прояви в развиващи младежки дейности за превенция на развитието на престъпно поведение	Програма за превенция и осведоменост от киберпрестъпления и безопасна работа в интернет Кариерно ориентиране на ниво у-ще. Седем програми свързани с превенция на младежите в училище	МКБППМН	Държавно делегирана дейност
Стимулиране на активното участие на младите хора в превенцията на престъпността, особено в превенцията на правонарушенията извършени от млади хора.			
9.1 Превенция на правонарушенията извършвани от млади хора	Информационни инициативи и кампании за превенция на рисковото поведение и престъпност	МКБППМН, ИДПС	Бюджет МКБППМН

Очаквани резултати:

- ✓ Представителство на младите хора в обществения живот
- ✓ Успешна професионална и социална реализация на младите хора
- ✓ Активно участие в социални и културни организации и проекти

- ✓ Увеличаване броя на младежките инициативи
- ✓ Разширен обхват и повишаване на качеството и достъпността на услугите в подкрепа на развитието на младите хора
- ✓ Повишаване нивото на информираност и придобити умения и знания за здравословен начин на живот
- ✓ Повишаване на активната гражданска позиция и включване на младите хора в дейности по превенция на зависимостите
- ✓ Наличие на стабилни и работещи модели за превенция на младежката престъпност
- ✓ Намаляване на броя на правонарушенията, извършвани от млади хора
- ✓ Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка и гражданска активност
- ✓ Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблеми
- ✓ Повишаване на броя млади хора, практикуващи спортни дейности
- ✓ Създаване на добри условия за спортуване и осмислено свободно време на младежите

4. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Областният управител осигурява провеждането на държавната политика за младежта на територията на област Ловеч, като работи в сътрудничество с:

- Министерство на младежта и спорта;
- Общините на територията на областта;
- Регионално управление на образованието Ловеч;
- Регионална здравна инспекция - Ловеч;
- Дирекции „Бюро по труда“;
- РУ „Полиция“;
- Областен информационен център - Ловеч;
- Български червен кръст;
- Читалища;
- Спортни клубове;
- Младежки информационно-консултантски центрове;

Неправителствени организации, работещи по проблемите на младите хора.

Политиките за младежта могат да допринесат за постигането на резултати в области като образованието, трудовата заетост, равнопоставеността на половете, здравеопазването, конкурентоспособността и др.

Обединените усилия на отговорните държавни институции, социалните партньори, местните власти, младежките организации създават по-добри предпоставки за усъвършенстване на политика за младежта в България и създаване на адекватни условия за развитие на младите хора.

Областните управители, в съответствие със Закона за младежта и Националната стратегия за младежта 2012-2020 г., осигуряват и координират провеждането на държавната политика на територията на областта чрез изготвяне на Областен план за младежта. Кметовете на общини са пряко отговорни за планирането и провеждането на младежката политика в общините. Те, заедно с общинските съвети, осигуряват отчетност, публичност и прозрачност на общинските политики за развитие на младежта, като предоставят на областните управители общинския годишен план за младежта за текущата година и отчет за изпълнение на дейности за предходната година.

5. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЛАСТНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Областният управител ръководи и координира дейността по изпълнението на Областния план за младежта. Стратегическият документ е отворен за актуализация при необходимост.

Областният управител ежегодно до 1 март предоставя утвърдения Областен план за младежта на министъра на младежта и спорта.

Изпълнението на Областния план за младежта ежегодно се отчита чрез отговорните институции.

6. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Областният план за младежта на област Ловеч за 2022 г. се публикува на интернет страницата на Областна администрация Ловеч. Съгласно чл. 14 от Закона за младежта (изм. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018 г.) Областният план за младежта е изготвен на базата на 7 брояподадени общински планове за младежта – ОбщинаЛетница, Община Ловеч, Община Луковит, Община Тетевен, Община Троян, Община Угърчин и Община Ябланица.